

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **S. S.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X
zastoupen Mgr. Petrem Mertou, advokátem
sídlem Jičínská 1346/6, 130 00 Praha 3 – Vinohrady

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2023, č. j. OAM-7083-10/ZR-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 23. 6. 2023, č. j. OAM-7083-10/ZR-2023, *se ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 200 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Mertu, advokáta do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný odňal žalobci dočasnou ochranu. Žalobce totiž měl žalovanému sdělit nepravdivé informace – zamlčel, že mu dříve dočasnou ochranu udělil jiný členský stát Evropské unie. Rozhodnutí žalovaného ovšem neobstojí ze dvou důvodů – (a) žalovaný náležitě nevysvětlil svou správní úvahu a (b) jeho výklad zákona o dočasné ochraně odporuje unijnímu právu.

II. Rozhodnutí žalovaného

2. Žalobce podal na počátku října 2022 žádost o dočasnou ochranu. V tiskopisu žádosti uvedl (zaškrtnutím možnosti „NE“), že nežádal o dočasnou ochranu v jiném členském státě EU. Následně mu žalovaný dočasnou ochranu udělil s platností od 3. 10. 2022 do 30. 9. 2023. Žalobci vylepil v pasu vízový štítek s platností od 3. 10. 2022 do 31. 3. 2023. Dne 3. 2. 2023 žalobce podal žádost o prodloužení dočasné ochrany. Povolení k dočasné ochraně mu žalovaný prodloužil do 31. 3. 2024.
3. Žalovaný v prosinci 2022 provedl lustraci v platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy EU (*Temporary Protection Platform*; „platforma TPD“). Zjistil, že žalobci před udělením dočasné ochrany v Česku udělil dočasnou ochranu jiný členský stát. Dne 13. 4. 2023 žalovaný prostřednictvím platformy TPD ověřil, že žalobci už ke dni 18. 8. 2022 udělilo dočasnou ochranu Polsko. Z toho dovodil, že žalobce uvedl v tiskopisu české žádosti nepravdivé informace.
4. Žalovaný proto rozhodnutím ze dne 23. 6. 2023, č. j. OAM-7083-10/ZR-2023 („rozhodnutí žalovaného“), žalobci odňal oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace („Lex Ukrajina“). Odnětí dočasné ochrany opřel o § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně cizinců („zákon o dočasné ochraně“). Podle posledně uvedeného ustanovení lze žadateli odeprít dočasnou ochranu, pokud *uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci*.
5. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný vysvětloval, že pokud by žalobce pravdivě uvedl, že získal dočasnou ochranu v jiném členském státě, pak by jeho žádost o udělení dočasné ochrany podaná v Česku byla nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona o dočasné ochraně. Jedná se proto o uvedení nepravdivého údaje, který je podstatný pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci. Žalobce zamlčel podstatnou skutečnost, že získal dočasnou ochranu v Polsku.
6. Žalovaný proto shledal, že žalobce naplnil důvod pro odnětí dočasné ochrany podle § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně. Z toho důvodu mu dočasnou ochranu odňal.

III. Žaloba

7. Žalobce namítá, že znění § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, podle kterého „[o]právnění k pobytu za účelem dočasné ochrany *může být odepráno*“ dává žalovanému prostor pro správní uvážení, zda dočasnou ochranu odejme nebo ne. To plyne i z rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 6. 2023, č. j. 60 Az 2/2023-21. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného však není zřejmé, jak žalovaný správní uvážení použil. A proč se rozhodl, že odnětí dočasné ochrany žalobci je nutné.
8. Žalovaný svým postupem porušil právo žalobce na spravedlivý proces a zásadu materiální pravdy. Nezjistil řádně skutkový stav. Vycházel pouze z údajů z platformy TPD. Žalobce však nevěděl, že v Polsku získal dočasnou ochranu. Připouští, že jakmile prchal před ozbrojeným konfliktem, tak mohlo v Polsku dojít k nedorozumění a jeho formálnímu zaevidování jako žadatele o dočasnou ochranu. Žalobce ale odmítá, že by tak učinil v úmyslu získat dočasnou ochranu v Polsku. Plánoval tak učinit až v Česku. Pokud tedy při podání žádosti o dočasnou ochranu zamlčel udělení dočasné ochrany v Polsku, nebylo to úmyslné. Jeho úmysl žalovaný neprokázal. Tímto aspektem se žalovaný nezabýval. Kromě toho

z odůvodnění rozhodnutí není zřejmé, jaké konkrétní podklady pro jeho vydání žalovaný vzal v úvahu. Ani nejsou jasné úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů.

9. Žalovaný se dále nezabýval přiměřeností dopadů svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Také nechránil jeho práva nabytá v dobré víře. Žalobce pobývá v Česku už od 3. 10. 2022, tj. téměř rok. Konflikt na Ukrajině přitom dále pokračuje. V Česku si žalobce vytvořil zázemí, pracuje zde a má zde přátele. Žalovaný přesto rezignoval na jakékoli zkoumání dopadů rozhodnutí do žalobcova soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
10. V Polsku žalobce nežádal o prodloužení dočasné ochrany. Neví proto, jestli mu ji tam mezitím neodňali nebo jestli nerozhodli o jejím neprodloužení. To nepostavil najisto ani žalovaný. Odnětím dočasné ochrany udělené v Česku by se žalobce mohl dostat do situace, že by jeho pobyt byl neoprávněný a musel by vycestovat na Ukrajinu.
11. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného navíc plyne, že dočasnou ochranu v Polsku žalobce získal již 18. 8. 2022. Žalovaný tuto skutečnost zjistil až lustrací evidence dne 8. 12. 2022. Ovšem až do 13. 4. 2023 neučinil žádná opatření. Až poté zahájil řízení o odnětí dočasné ochrany. Žalovaný tedy několik měsíců věděl, že žalobce má být držitelem dočasné ochrany na území jiného státu. Přesto mu dočasnou ochranu ještě v únoru 2023 prodloužil. Žalobce se ptá, proč k tomu žalovaný přistoupil, pokud již v té době věděl, že žalobce podmínky pro prodloužení doplňkové ochrany nesplňuje. Takový postup je v rozporu s povinností žalovaného šetřit práva nabytá v dobré víře (§ 2 odst. 3 správního řádu).

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný nesouhlasí s tím, že by jeho rozhodnutí muselo obsahovat výslovnou úvahu ohledně správního uvážení. Důvod, pro který žalovaný dočasnou ochranu žalobci odňal, dostatečně popsal. Spočíval v podvodném jednání žalobce, díky kterému získal dočasnou ochranu v České republice. Žádné podvodné jednání či jednání zneužívající právo by nemělo požívat ochrany práva, proto není třeba tuto skutečnost v odůvodnění rozhodnutí zmiňovat.
13. Žalovaný pochybuje o pravdivosti žalobcova tvrzení, že o podání žádosti o dočasnou ochranu v Polsku nevěděl. Pokud by chtěl pouze cestovat do České republiky, mohl tak učinit i bez toho, že by v Polsku o cokoliv žádal. Jako občan Ukrajiny a držitel biometrického pasu mohl na území Polska (stejně jako na území států Schengenského prostoru) vstoupit pouze na základě tohoto cestovního pasu. I pokud by jeho tvrzení bylo pravdivé, pro naplnění důvodu pro odnětí dočasné ochrany podle § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně není třeba úmyslu cizince.
14. Pro vysvětlení žalovaný dodal, že informace do platformy TPD členské státy zasílají s různou frekvencí. To bylo nejspíše důvodem, proč žalovaný při přijetí žalobcovy žádosti o dočasnou ochranu o jeho dočasné ochraně v Polsku nevěděl. V opačném případě by mu dočasnou ochranu vůbec neudělil.
15. Žalovaný ze své úřední činnosti ví, že Polsko prodloužilo dočasnou ochranu občanům Ukrajiny (stejně jako dlouhodobá víza a ostatní pobyty) ze zákona kvůli co nejmenší administrativní zátěži. Posuzování dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince zákon o dočasné ochraně (na rozdíl od zákona o pobytu cizinců) nevyžaduje.

Zároveň žalovaný nepopírá, že při svém rozhodování musí brát v úvahu závazky vyplývající České republice z mezinárodního práva. Tyto úvahy však musí být součástí odůvodnění, jestliže případný rozpor s mezinárodními závazky či nepřiměřenost dopadu rozhodnutí namítá účastník řízení. Žalobce se v průběhu celého správního řízení nijak nevyjádřil. Navíc je držitelem dočasné ochrany v Polsku, takže nemusí vycestovat na Ukrajinu.

V. Replika žalobce

16. Žalovaný nepopřel, že mu § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně zakládá správní uvážení. Má pouze za to, že jej nemusí explicitně zdůvodňovat. V tom ale nemá pravdu. Tato povinnost plyne z § 68 odst. 3 správního řádu. Chybějící odůvodnění aplikace správního uvážení by znemožňovala ověřit, zda správní orgán nepostupoval svévolně. Z rozhodnutí žalovaného nelze poznat, podle jakých logických pravidel lidského usuzování ani z jakých konkrétních faktických podkladů vyvodil závěr, že je nutné žalobci dočasnou ochranu odejmout. Jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Žalobce se také ohrazuje proti tvrzení žalovaného, že se dopustil podvodného jednání. To žalovaný neprokázal.
17. Z informací z platformy TPD dostatečně neplyne, že žalobce je pořád držitelem dočasné ochrany v Polsku. Není zřejmá ani doba, na kterou mu ji Polsko mělo udělit.
18. K posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce měl žalovaný přistoupit právě při použití správního uvážení. Toto právo měl vyvažovat se zájmem státu na zrušení dočasné ochrany. To žalovaný neudělal.

VI. Hodnocení soudu

19. Žaloba je *důvodná*.
20. Soud nejprve vymezí základní rámec věci. Pak se zaměří na nedůvodné námitky žalobce. A následně vysvětlí, ve kterých dvou aspektech věci (a proč) žalovaný pochybil.

Základní rámec věci

21. Podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže ji podá cizinec, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie anebo kterému jiný členský stát Evropské unie udělil dočasnou nebo mezinárodní ochranu. Podle § 5 odst. 7 Lex Ukrajina se ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany použije zákon o dočasné ochraně.
22. Podle § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně platí: „Oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany lze odejmout, pokud byl zjištěn důvod, pro který může být odepráno oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 9 odst. 2 a 3.“ Podle § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně platí: „Oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany *může být odepráno, jestliže žadatel o poskytnutí dočasné ochrany uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci.*“ (zvýraznil soud).
23. Žalovaný shledal důvod pro odnětí dočasné ochrany v tom, že žalobce při podání žádosti o dočasnou ochranu uvedl, že nepožádal o dočasnou ochranu v jiném členském státě. Tato informace se později ukázala být nepravdivá. Žalovaný lustrací v platformě TPD zjistil, že žalobce je držitelem dočasné ochrany v Polsku. Udělení dočasné ochrany cizinci v jiném členském státě je přitom podle Lex Ukrajina důvodem nepřijatelnosti žádosti. Pokud by tedy žalobce při podání žádosti pravdivě uvedl, že o dočasnou ochranu žádal v Polsku, jeho žádost

by žalovaný vyhodnotil jako nepřijatelnou a dočasnou ochranu mu vůbec neudělil. Nepravdivé údaje sdělené žalobcem proto byly podstatné pro rozhodnutí o jeho žádosti o dočasnou ochranu.

Nedůvodné námitky

24. Pokud žalobce v žalobě namítá, že o podání žádosti o dočasnou ochranu v Polsku nevěděl, soud dává za pravdu žalovanému, že se toto tvrzení jeví být účelovým. Je nepravděpodobné, že by žalobce o dočasnou ochranu požádal nevědomky. Jak uvádí žalovaný, žalobce byl držitelem biometrického pasu. Mohl proto bez víza vstoupit na území jakéhokoli státu Schengenského prostoru, aniž by k tomu potřeboval jakékoliv oprávnění. Pokud tedy v Polsku podepsal formulář žádosti o poskytnutí dočasné ochrany, musel tak činit vědomě.
25. Žalovaný má navíc pravdu v tom, že pro použití § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně není rozhodné, zda žalobce uvedl nepravdivé informace vědomě či nevědomě. Rozhodné je pouze to, že tyto informace byly nepravdivé. Žalobce byl navíc ve správním řízení pasivní (nepřebíral si poštu a v průběhu celého řízení se k věci nijak nevyjádřil). Nenamítal, že by v Polsku o dočasnou ochranu nežádal. Žalovaný proto neměl důvod se touto skutečností jakkoli zabývat.
26. Námitka, že žalovaný v tomto ohledu dostatečně nezjistil skutkový stav, proto není důvodná.
27. To platí i ve vztahu k námitce o nedostatečném posouzení dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Žalovaný správně namítá, že ze zákona o dočasné ochraně ani z Lex Ukrajina neplyne povinnost obdobná té, která plyne z § 174a zákona o pobytu cizinců. V řízení o odnětí dočasné ochrany tedy žalovaný nemusí zkoumat dopad svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.
28. Samotná dočasná ochrana slouží pouze k poskytnutí okamžité a *dočasné* ochrany cizincům ve výjimečné situaci jejich hromadného přílivu – pouze do doby, než se budou moci vrátit na území svého domovského státu. Pokud si cizinci během této krátké doby vytvoří na území hostitelského státu rodinné či soukromé vazby, nemohou spoléhat na to, že jim stát na základě těchto vazeb umožní jejich další pobyt. I z judikatury Evropského soudu pro lidská práva plyne, že pokud cizinec svůj rodinný život začal budovat v situaci, v níž byl jeho pobytový status nejistý, pak je to zásadní okolnost pro posouzení, zda došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho práva na soukromý a rodinný život (viz např. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. 7. 2021 ve věci *M. A. proti Dánsku*, č. 6697/18, bod 134, či ze dne 3. 10. 2014 ve věci *Jeunesse proti Nizozemsku*, č. 12738/10, § 108, a další štrasburskou judikaturu).
29. Žalovaný proto nepochybil, pokud neposuzoval přiměřenost dopadů svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. To platí tím spíše, pokud ani sám žalobce v řízení v tomto ohledu nic netvrdil. Ani tato námitka tedy není důvodná.

Žalovaný náležitě nevysvětlil svou správní úvahu

30. Žalobci však soud přisvědčil, pokud jde o námitku týkající se výkladu § 9 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně a použití správního uvážení.
31. Uvedení nepravdivých údajů nemusí nutně znamenat odejmutí dočasné ochrany. Plyne to ze znění § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně – „[o]právnění k pobytu za účelem

dočasné ochrany *může být odepřeno...*“ – ve spojení s § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně – „[o]právnění k pobytu za účelem dočasné ochrany *lze odejmout*“. Na rozdíl od důvodů pro odepření či odnětí dočasné ochrany uvedených v § 9 odst. 1 a § 10 odst. 1 zákona o dočasné ochraně – „[o]právnění k pobytu za účelem dočasné ochrany *nelze udělit*“, resp. „[o]právnění k pobytu za účelem dočasné ochrany *se odejme*“ – má žalovaný v tomto ohledu nejen možnost, ale dokonce povinnost uplatnit správní uvážení (obdobně viz rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 6. 2023, č. j. 60 Az 2/2023-21, nebo rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 6. 2023, č. j. 62 Az 14/2023-31).

32. To vše ostatně nezpochybňuje ani žalovaný. Zákonodárce mu poskytl možnost úvahy, jak rozhodne při naplnění podmínek použití právní normy (uvedení nepravdivých informací nebo zamlčení podstatných skutečností): zda přistoupí k odnětí dočasné ochrany nebo ne. Má tedy možnost zvážit individuální okolnosti každého případu.
33. Pokud správní orgán při použití správního uvážení vybere jakoukoli z možností, kterou mu daná právní norma nabízí, je potřeba, aby svou volbu řádně zdůvodnil. Jak ohledně správního uvážení uvádí rozšířený senát Nejvyššího správního soudu, „[...] i tam, kde vydání rozhodnutí závisí toliko na uvážení správního orgánu, je tento orgán omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech stejně (různost rozhodování ve stejných či obdobných věcech může být právě projevem ústavně reprobované libovůle), tj. principem rovnosti, zákazem diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil, jaké důkazní prostředky si opatřil, jaké důkazy provedl a jak je hodnotil, a k jakým skutkovým a právním závěrům dospěl.“ (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42).
34. Rozsah soudního přezkumu správního uvážení je sice omezený. Přesto však správní orgán musí odůvodnit své rozhodnutí do té míry, aby umožňovalo soudu vyhodnotit, zda správní orgán nevybočil z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku správní orgán zjistil řádným procesním postupem (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2005, č. j. 6 Azs 304/2004-43).
35. V rozhodnutí žalovaného však v tomto případě chybí jakékoliv zdůvodnění, proč žalovaný vůbec přistoupil k použití § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně. *A proč v konkrétním individuálním případě žalobce nebylo účelné a spravedlivé nadále mu poskytovat ochranu ve smyslu tohoto zákona. Rozhodnutí žalovaného tedy nezdůvodňuje, proč ze dvou možných variant zvolil tu, která vede k neponechání dočasné ochrany žalobci.* Žalovaný nikterak nevysvětlil, jaká kritéria či jaké důvody jej vedly k použití daných ustanovení. V důsledku ani neprovedl náležitou úvahu o tom, proč dospěl k závěru, že zamlčení některých skutečností žalobcem je v kontextu souzené věci bez dalšího dostatečným důvodem pro odnětí dočasné ochrany.
36. Žalobce přitom trefně poukazuje na moment, kdy se žalovaný dověděl, že žalobce je držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného plyne, že informaci o tom měl již v prosinci 2022. *Přesto ale žalobci v únoru 2023 dočasnou ochranu prodloužil.* Informace o tom, že žalobce byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě tak pro něj zjevně nebyla překážkou pro prodloužení české doplňkové ochrany. I z toho pohledu působí rozhodnutí žalovaného svévolně. Nijak nevysvětlil, proč o dva měsíce později (v dubnu 2023) již důvod k odnětí dočasné ochrany viděl.

37. Tyto vady způsobují nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného.

Rozhodnutí žalovaného neobstojí z pohledu unijního práva

38. Výše uvedené vady při práci žalovaného se správním uvážením jsou samy o sobě dostatečným důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného. Soud však zároveň nemohl odhlédnout ani od toho, že žalovaný při použití příslušných ustanovení zákona o dočasné ochraně nereflexuje unijní právo, ve kterém mají tato ustanovení svůj základ. Ustanovení § 9 zákona o dočasné ochraně je totiž implementací čl. 28 směrnice o dočasné ochraně,¹ který obsahuje taxativní výčet důvodů pro vyloučení z poskytnutí dočasné ochrany.
39. Nad rámec důvodů uvedených v taxativním výčtu čl. 28 směrnice však § 9 uvádí další dva důvody pro vyloučení z ochrany. Jedním z nich je právě to, že žadatel předloží nepravdivé informace nebo zatají skutečnosti, které jsou důležité pro zjištění skutečného stavu věci.
40. S ohledem na unijní původ institutu dočasné ochrany má žalovaný povinnost vykládat národní právní úpravu v souladu s touto směrnicí (eurokonformně). Z čl. 28 směrnice o dočasné ochraně přitom nelyne výslovná možnost odepřít dočasnou ochranu žadateli, který ji získal v jiném členském státě. Zároveň je důležité, že tato směrnice stanovuje minimální normy pro poskytování dočasné ochrany (čl. 1). Jejich účelem je stanovit napříč jednotlivými členskými zeměmi určitou minimální úroveň harmonizace, tj. minimální nutnou úroveň právní ochrany, kterou musí všechny členské státy promítnout do svých právních řádů. Ustanovení čl. 3 odst. 5 směrnice o dočasné ochraně umožňuje členským státům stanovit nebo zachovávat příznivější podmínky pro osoby požívající dočasnou ochranu. Nemohou však upravovat podmínky, které by znamenaly snížení právní ochrany plynoucí ze směrnice o dočasné ochraně a zužovaly by tak rozsah práv stanovených touto směrnicí.
41. Soud již ve svém dřívějším rozsudku ze dne 31. 8. 2023, č. j. 41 Az 28/2023-42, dospěl k závěru, že s ohledem na vyčerpávající (taxativní) povahu výčtu důvodů pro vyloučení z dočasné ochrany uvedených v čl. 28 směrnice nelze dočasnou ochranu odejmout v případě uvedení jakékoliv nepravdivé informace nebo zamlčení určitých skutečností. Odepření dočasné ochrany může být slučitelné se směrnicí, jen pokud by se zamlčení skutečností týkalo (1) některého z důvodů pro vyloučení z dočasné ochrany uvedených v čl. 28 směrnice anebo (2) podmínek pro udělení dočasné ochrany vymezených v prováděcím rozhodnutí Rady.²
42. Pokud by tedy šlo o nepravdivou informaci, která nemá žádnou souvislost s těmito dvěma skutečnostmi, pak by nebyl správný výklad § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, který by vedl k závěru o možnosti odejmout dočasnou ochranu na základě takové informace. Pomíjel by nutnost vykládat dané ustanovení eurokonformně. Musí se v každém případě jednat o informaci, která má vliv na to, zda dotyčná osoba splňuje podmínky pro získání dočasné ochrany. To, že žalobce při podání žádosti o udělení dočasné ochrany zamlčel, že o dočasnou ochranu již dříve žádal v Polsku, nemá relevanci pro posouzení, zda

¹ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími)

² Rozhodnutí Rady 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice o dočasné ochraně, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana.

žalobce splňuje nebo nesplňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany. *Jako důvod pro odepření dočasné ochrany to směrnice o dočasné ochraně jednoduše nezná.*

43. Stejný závěr platí i pro chybějící zmínku, že Polsko žalobci dočasnou ochranu udělilo, což žalovaný považoval za zamlčení skutečnosti podstatné pro spolehlivé zjištění skutečného stavu věci podle druhé skutkové podstaty v § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně. Udělení dočasné ochrany v jiném členském státě EU však opět podle unijní úpravy není důvodem pro její odepření.
44. Na tom nic nemění ani skutečnost, že Lex Ukrajina, považuje žádost o dočasnou ochranu za nepřijatelnou v případě jejího podání v jiném členském státě nebo udělení dočasné ochrany jiným členským státem [§ 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina]. Zdejší soud se ztotožňuje s právním názorem Městského soudu v Praze v rozsudku ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022-79, podle nějž § 5 odst. 1 písm. c) Lex Ukrajina odporuje směrnici o dočasné ochraně, protože žadateli bere možnost získat v Česku ochranu v situaci, se kterou směrnice nepočítá. Městský soud dospěl k závěru, že ustanovení směrnice o dočasné ochraně o vyloučení představují dostatečně jasnou a bezpodmínečnou právní normu, která zakazuje členským státům vyloučit z poskytnutí dočasné ochrany osobu, která o dočasnou ochranu požádala v jiném členském státě EU. Úprava ve směrnici o dočasné ochraně má proto přímý účinek, který vylučuje použití § 5 odst. 1 písm. c) Lex Ukrajina (bod 68 rozsudku městského soudu).
45. Uvedené závěry podle zdejšího soudu platí i vůči § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, coby případnému důvodu nepřijatelnosti žádosti žalobce, pokud by neopomněl přiznat, že dočasnou ochranu dostal i v Polsku.
46. Soud ví, že Soudní dvůr ve věci C-753/23, *AN proti Ministerstvu vnitra*, posuzuje k předběžné otázce Nejvyššího správního soudu soulad § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina s unijním právem. Z důvodů uvedených výše v bodě 44 ovšem soud neshledal důvod pro přerušení řízení a vyčkání na rozhodnutí Soudního dvora. Soud ostatně ani není soudem poslední instance, který by měl povinnost řízení za těchto okolností přerušovat (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2023, č. j. 3 Azs 275/2022-28, č. 4479/2023 Sb. NSS).

VII. Závěr a náklady řízení

47. Žalovaný při použití § 9 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 10 odst. 2 zákona o dočasné ochraně pochybil hned ve dvou rovinách. Nezdůvodnil řádně, jak použil správní uvážení, jehož výsledkem bylo odnětí dočasné ochrany žalobci. Zároveň nepřihlédl k relevantní unijní právní úpravě, která podle soudu neumožňuje odejmout udělenou dočasnou ochranu z důvodu, že cizinci již dříve dočasnou ochranu udělil jiný členský stát. resp. že tuto informaci zamlčel. Soud proto zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
48. V dalším řízení žalovaný v duchu výše uvedeného znovu posoudí, zda v případě žalobce existuje důvod pro odnětí dočasné ochrany. Tímto důvodem přitom nemůže být zamlčení skutečnosti, že žalobce je držitelem dočasné ochrany v Polsku. Pokud žalovaný dojde k závěru, že je zde jiný přípustný důvod pro odnětí dočasné ochrany podle eurokonformně vykládaného § 9 odst. 2 zákona o dočasné ochraně, bude muset pečlivě zdůvodnit, proč zvolil variantu odnětí dočasné ochrany a nikoli variantu opačnou.

49. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 soudního řádu správního. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 10 200 Kč. Tato částka se skládá z částky 9 300 Kč za tři úkony právní služby právního zástupce žalobce – příprava a převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu], podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a podání repliky [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Tarifní hodnota úkonu činí 50 000 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní pomoci proto činí 3 100 Kč. K částce 9 300 Kč třeba dále připočíst paušální náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Tuto částku je žalovaný povinen uhradit k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Merty, advokáta do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 12. března 2024

Martin Kopa, v. r.
samosoudce